

Opas - Joutsenmerkin hakeminen uudisrakennuksille

Kriteerigeneraatio 4

Opas avaa Joutsenmerkin hakemisen vaiheita, kun uudisrakennukselle haetaan Joutsenmerkkiä. Oppaassa kuvataan Joutsenmerkin hakemisen ja vaatimusten dokumentoinnin vaiheita sekä opastetaan hakemustyökalujen ja apudokumenttien käytössä. Ajantasainen versio Joutsenmerkin kriteeridokumentista uudisrakennuksille löytyy [uudisrakennusten kriteerisivulta](#).

Oppaan sisältö

Lyhenteet ja termien selitykset	3
1 Projektikohtainen lupa ja peruslupa	4
2 Kriteerien rakenne ja kriteeriversiot.....	5
3 Hakemusprosessi.....	6
4 Vaatimusten dokumentointi	7
5 Rakennusmateriaaleja koskevat vaatimukset ja SCDP	8
6 Työkalut materiaalivaatimusten dokumentoinnin tukena.....	10
6.1 Tuotematriisi.....	10
6.2 Materiaaliloki	10
6.3 Tuotehaut ja materiaalilokin luominen sähköisesti.....	11
6.3.1 Materiaalilokin luominen ja tuotehakuun navigoiminen hakemuksen kautta (vain hakijat, joilla on portaalissa avoin hakemus).....	11
6.3.2 Tuotehakuun navigoiminen Collection-toiminnon kautta (hankkeen muut osapuolet)	12
6.3.3 Vinkkejä tuotehakujen tekemiseen	13
6.3.4 Ympäristömerkittyjen tuotteiden etsiminen	14
6.4 Näin etenet sopivien materiaalien etsimisessä - Yhteenveto	15
7 Usein kysyttyjä kysymyksiä.....	16
8 Linkit ja lähdeaineisto koottuna	17
Liite 1 – Projektikohtaisesti dokumentoitavat tuotteet ja materiaalit	19

Lyhenteet ja termien selitykset

NEP	Nordic Ecolabelling Portal, Joutsenmerkin hakemusportaali
SCDP	Supply Chain Declaration Portal, materiaalivalmistajille suunnattu portaali tuotteiden vakuuttamista varten
Joutsenmerkin hakija	Taho, joka hakee Joutsenmerkkiä ja vastaa vaatimusten täyttymisestä. Kun Joutsenmerkki on myönnetty rakennukselle, merkin käyttöoikeus on hakijalla (luvanhaltija)
Materiaaliloki	Hakijan laatima lista materiaaleista, joita rakennuksessa on käytetty
Tuotematriisi	Taulukko, joka toimii apuvälineenä materiaalivaatimusten selvittämisessä
Vakuutettu tuote	Tuotteen valmistaja on vakuuttanut tuotteen täyttävän Joutsenmerkin uudisrakennusten materiaalivaatimukset
Ympäristömerkitty tuote	Tuotteelle on myönnetty Joutsenmerkki tai EU-ympäristömerkki eli se on täyttänyt tiukat elinkaari pohjaiset kriteerit omassa tuoteryhmässään

1 Projektikohtainen lupa ja peruslupa

Joutsenmerkin vaatimukset dokumentoidaan rakennushankkeen aikana ja sertifikaatti myönnetään vaatimusten täytyessä rakennuksen valmistuttua. Kun lupa on myönnetty, luvanhaltija voi viestiä rakennuksen olevan Joutsenmerkitty ja käyttää Joutsenmerkin logoa asianmukaisissa yhteyksissä.

Joutsenmerkillä on uudisrakennusten tuoteryhmässä käytössä kaksi erityyppistä lupaa. Joutsenmerkkiä tulee hakea erikseen jokaiselle projektille, mutta mikäli yritys suunnittelee merkitsevää useita kohteita, on vaihtoehtona myös peruslupa. Peruslupa on nimensä mukaisesti Joutsenmerkityn rakentamisen perusta, jota täydennetään projektikohtaisella dokumentaatiolla. Peruslupa mahdollistaa muun muassa laajemmat viestintämahdollisuudet sekä alhaisemman hakemusmaksun. Projektikohtaisen luvan ja perusluvan suurimmat erot on esitelty alla. Lisätietoja markkinoinnista ja merkin käytöstä löytyy Joutsenmerkin [markkinointiohjeista](#).

Projektikohtainen lupa

Projektikohtainen lupa liittyy tiettyyn projektiin. Tällöin kaikki vaatimukset dokumentoidaan ja tarkistetaan projektin edetessä ja Joutsenmerkki myönnetään, kun kaikki on valmista, yleensä rakennuksen valmistumisen aikaan.

Mitä ja milloin voit viestiä?

- Ennen luvan myöntämistä hakija saa ainoastaan viestiä tavoittelevansa/hakevansa rakennukselle Joutsenmerkkiä. Luvanhakija ei saa käyttää Joutsenmerkin logoa, eikä viestiä rakennuksen olevan sertifioitu.
- Kun lupa on myönnetty, luvanhaltija voi käyttää Joutsenmerkkiä markkinoinnissaan ja hankkeeseen liittyvässä viestinnässään.

Peruslupa

Peruslupa sopii yrityksille, jotka rakentavat samankaltaisia rakennuksia ja suunnittelevat useiden rakennusprojektien sertifiointia. Perusluvassa dokumentoidaan rakennustyön perustuvan standardoituihin prosesseihin, jotka täyttävät Joutsenmerkin vaatimukset. Tämä pienentää projektikohtaista dokumentointitarvetta ja hakemusmaksuja.

Mitä ja milloin voit viestiä?

- Perusluvan myöntämisen jälkeen luvanhaltija voi viestiä rakentavansa Joutsenmerkittyjä rakennuksia ja käyttää Joutsenmerkin logoa viestinnässään, esimerkiksi ennakkomarkkinoinnissa. Perusluvan omaava yritys voi viestiä Joutsenmerkistä jo ennen projektikohtaisten hakemusten hyväksymistä.

2 Kriteerien rakenne ja kriteeriversiot

Joutsenmerkin kriteerit uudisrakennuksille sisältävät laajasti eri ympäristövaikutuksiin kohdistuvia vaatimuksia. Kriteereissä on 43 pakollista vaatimusta (O-vaatimukset) ja 23 pistevaatimusta (P-vaatimukset). Saadakseen Joutsenmerkin rakennuksen on täytettävä pakolliset vaatimukset ja lisäksi kerättävä vaadittu pistemäärä pistevaatimuksista. Vaadittu pistemäärä kullekin rakennustyyppille on ilmoitettu vaatimuksessa O2. Joutsenmerkki ei arvota paremmaksi korkeamman pistemäärän saaneita kohteita eikä Joutsenmerkillä ole eri tasoja.

Kriteeridokumenttia päivitetään ajoittain, jolloin esimerkiksi versiosta 4.3 tulee versio 4.4. Päivityksissä vaatimustekstejä täsmennetään, selvennetään tai niihin voidaan esimerkiksi lisätä poikkeuksia. Kriteereihin ei päivitysten yhteydessä lisätä uusia vaatimuksia eikä vaatimustasoa kiristetä. On suositeltavaa käyttää viimeisintä kriteeriversiota ja sen mukaisesti päivitettyjä liitteitä. Ympäristömerkintä tiedottaa hakijoita uuden kriteeriversion julkaisemisesta.

3 Hakemusprosessi

Monet Joutsenmerkin vaatimuksista on huomioitava jo suunnitteluvaiheessa, joten päätös Joutsenmerkin hakemisesta on suositeltavaa tehdä mahdollisimman varhain.

Kriteerigeneraatio 4:n mukaan Joutsenmerkkiä on mahdollista hakea useille eri rakennustyypeille. Tarkempi rajausta löytyy kriteerien sivuilta 5–6.

Annamme mielellään lisätietoja Joutsenmerkin hakemisesta jo ennen hakemuksen jättämistä, jotta voimme varmistaa Joutsenmerkin olevan mahdollinen juuri teidän hankkeelle. Voit siis kääntyä asiantuntijoidemme puoleen koska tahansa.

Kun päätös Joutsenmerkin hakemisesta on tehty, on aika jättää hakemus. Lisätietoja hakemuksen luomisesta hakemusportaalissa löytyy [nettisivuiltamme](#). Tästä eteenpäin hakemukselle nimetty asiantuntija on apunanne hakemiseen ja kriteereihin liittyvissä kysymyksissä sekä valmiina tarkistamaan hakemukseen liitettävää dokumentaatiota.

Joutsenmerkin maksut ja lisätietoa niiden ajoittumisesta löytyy [uudisrakennusten kriteerisivulta](#).

Jos Joutsenmerkin hakeminen ei vielä ole tuttua hankkeen kaikille osapuolille, suosimme aloituskokouksen järjestämistä jo suunnitteluvaiheessa ja/tai hyvissä ajoin ennen rakentamisen alkamista. Aloituskokouksessa on tarkoitus tutustua projektiin ja käydä asiantuntijan johdolla läpi Joutsenmerkin vaatimukset sekä hakemusprosessiin liittyviä käytännön asioita.

Vaatimusten dokumentointi on suositeltavaa aloittaa jo suunnitteluvaiheessa, mutta tulisi alkaa viimeistään rakentamisen alkaessa ja etenee koko rakennusprojektin ajan. Dokumentoinnin eteneminen on käyty tarkemmin läpi luvussa 4. Kirjallisten dokumenttien lisäksi hakemusprosessiin kuuluu kaksi auditointia työmaalla, joista sovimme hakijan kanssa etukäteen.

4 Vaatimusten dokumentointi

Joutsenmerkin hakemusprosessi eli vaatimusten dokumentointi etenee koko rakennusprojektin ajan. Alla on kuvattu suuntaa antavasti missä vaiheessa hanketta kunkin vaatimuksen dokumentointi tulee ajankohtaiseksi.

Suunnittelu

O2 Saavutetut pisteet - suunnitelma
 O3 Rakennuksen energiankäyttö
 O4 Valaistuksen hallinta
 O6 Rakennuksen vähähiilisuuden arviointi
 O12 Vaaralliset aineosat uudelleenkäytetyissä rakennustuotteissa
 O7-O9 / O14-O29 Materiaalivaatimusten huomioiminen suunnittelussa
 O28 Ympäristömerkityt tuotteet
 O31-O32 Luonnon monimuotoisuus – arviointi tontilla ja suunnitellut toimenpiteet
 O34 Akustiikka
 O35 Päivänvalon saatavuus
 O36 Lämpöviihtyvyys
 O37 Radon
 O40 Materiaali- ja kemikaalivaatimusten noudattaminen
 O41 Tiedot rakennusprosessiin osallistuville
 O43 Suunnitellut muutokset ja odottamattomat poikkeukset – menettelyt
 Pistevaatimukset P1-P23 suunnitelmasta riippuen

Ennen rakennustöiden aloittamista

Kriteeridokumentin mukaan seuraavat vaatimukset tulee dokumentoida osin jo ennen rakennustöiden aloittamista:

O10 Rakennusjätteen hallinta - jätehuoltosuunnitelma
 O13 Materiaaliloki - Menettelyt lokin luomista ja kokoamista varten
 O39 Kosteuden ehkäiseminen - kosteudenhallintasuunnitelma

Lisäksi varhaisessa vaiheessa on syytä dokumentoida seuraavat vaatimukset:

O1 Rakennuksen yleiskuvaus
 O39 Kosteuden ehkäiseminen - kosteusmittaussuunnitelma, kosteudenhallintakoordinaattori
 O42 Urakoitsijan omavalvontajärjestelmä
 Pistevaatimukset P1-P23 suunnitelmasta riippuen

Rakentaminen

O5 Energiatehokkaat kodinkoneet
 O7 Sementti ja betoni
 O8 Teräs
 O9 Alumiini
 O10 Rakennusjätteen hallinta
 O11 Jätteiden lajittelu rakennuksen sisällä
 O13 Materiaaliloki
 O14-O29 Materiaalivaatimukset
 O30 Sertifioitu puutavara
 O33 Luonnon monimuotoisuuden hoitosuunnitelma
 O39 Kosteuden ehkäiseminen – kosteusmittaukset
 O43 Suunnitellut muutokset ja odottamattomat poikkeukset- seuranta
 Pistevaatimukset P1-P23 suunnitelmasta riippuen

Lopuksi

O3 Rakennuksen energiankäyttö – käyttöönottovaiheen energiatodistus
 O13 Lopullisen materiaalilokin luovuttaminen
 O38 Ilmatiiveys
 O42 Urakoitsijan omavalvontajärjestelmä – rakennuksen luovutus ja lopputarkastus

Vaatimukset voidaan dokumentoida joko Joutsenmerkin hakemusportaalissa (Nordic Ecolabelling Portal, NEP) tai sen ulkopuolella, esimerkiksi hankkeen projektipankissa. Hakemusportaalissa voit käydä viestinvaihtoa hakemuksen tarkastajan kanssa ja seurata vaatimusten statusta mutta huomioi, että ainoastaan saman yrityksen edustajilla ja konsulteiksi nimetyillä henkilöillä on pääsy yrityksen Joutsenmerkki-hakemukselle. Lisäksi on hyvä huomioida, että hakemusportaalissa oleva dokumenttikirjasto on yhteinen kaikkien hakemusten kesken.

Mikäli käytät vaatimusten dokumentoimiseen Joutsenmerkin hakemusportaalaa, löydät ohjeita portaalin käyttöön [täältä](#).

5 Rakennusmateriaaleja koskevat vaatimukset ja SCDP

Joutsenmerkin uudisrakennusten kriteereissä asetetaan vaatimuksia rakennusmateriaaleille ja materiaalilokin luomiselle. Joutsenmerkityssä rakennuksessa käytettävien materiaalien on täytettävä uudisrakennusten kriteereissä niille asetetut vaatimukset. Vaatimuksia on asetettu niin kemiallisille rakennustuotteille, kiinteille materiaaleille kuin puutavaralle. Tämä ei tarkoita, että vain Joutsenmerkityt materiaalit olisi hyväksyttyjä, sillä Joutsenmerkki löytyy vain harvoilta rakennusmateriaaleilta.

Vaatimusten piiriin kuuluvat rakennusmateriaalit vakuutetaan valmistajien toimesta [Supply Chain Declaration Portal:ssa \(SCDP\)](#) muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Tuotteet, joita ei vakuuteta SCDP:ssä, vaan dokumentoidaan projektin yhteydessä, on listattu oppaan liitteessä 1. Esimerkiksi sertifioitujen puutavaran käyttö dokumentoidaan projektikohtaisesti.

SCDP:ssä rakennusmateriaalien valmistajat vastaavat kriteerien mukaisiin kysymyksiin ja toimittavat pyydetyt tiedot, jonka jälkeen tiedot tarkistetaan Ympäristömerkinnän asiantuntijoiden toimesta. Kun rakennusmateriaali on vakuutettu SCDP:ssä hyväksytysti, on se löydettävissä hakemusportaalissa tuotehausta. Tuotehakujen tekeminen on käyty läpi oppaan myöhemmissä luvuissa.

Ympäristömerkityt tuotteet (Joutsenmerkki tai EU-ympäristömerkki) täyttävät automaattisesti materiaalivaatimukset eikä erillistä dokumentaatiota tarvita. Riittää, että ympäristömerkityt tuotteet kirjataan projektikohtaiseen materiaalilokiin.

Ole tarkkana!
Joutsenmerkitty tuote ja
uudisrakennusten
materiaalivaatimukset
täyttävä tuote
(vakuutettu tuote) ovat
kaksi eri asiaa

Hyväksytyt tuotteet		Tuotekohtainen dokumentaatio
	Ympäristömerkitty tuote (Joutsenmerkki tai EU-ympäristömerkki)	Erillistä dokumentaatiota ei tarvita. Tuote kirjataan projektikohtaiseen materiaalilokiin
Rakennusmateriaali, jolle asetetaan vaatimuksia uudisrakennusten kriteereissä	Joutsenmerkin uudisrakennusten kriteerien materiaaliveaumatukset täyttävä tuote	Valmistaja vakuuttaa tuotteen Supply Chain Declaration Portalissa (SCDP) ja tuote kirjataan projektikohtaiseen materiaalilokiin
		Poikkeustapauksissa hakija toimittaa itse tarvittavat tiedot (ks oppaan liite 1) ja tuote kirjataan projektikohtaiseen materiaalilokiin
Rakennusmateriaali, jolle ei aseteta vaatimuksia uudisrakennusten kriteereissä	Kaikki	Erillistä dokumentaatiota ei tarvita. Tuote kirjataan projektikohtaiseen materiaalilokiin

Mikäli rakennushankkeessa tarvittavaa tuotetta ei löydy vakuutettujen tuotteiden joukosta, ota yhteyttä tuotteen valmistajaan ja pyydä tätä vakuuttamaan tuote [SCDP](#):ssä. Voit hyödyntää yhteydenotossa Ympäristömerkinnän laatimaa dokumenttia, joka on ladattavissa uudisrakennusten kriteerisivulta.

Älä kuitenkaan pyydä valmistajia vakuuttamaan SCDP:ssä tuotteita, joille ei aseteta uudisrakennusten kriteereissä vaatimuksia tai joita ei SCDP:ssä voi vakuuttaa. Tarkista vaatimukset tarvittaessa tuotematriisista (katso oppaan luku 6.1).

On hakijan vastuulla etsiä sopivia tuotteita ja selvittää tuotteiden soveltuvuus Joutsenmerkittyyn rakentamiseen sekä tarvittaessa ottaa yhteyttä valmistajaan, jos tuotteita ei vielä ole vakuutettu.

6 Työkalut materiaalivaatimusten dokumentoinnin tukena

6.1 Tuotematriisi

Tuotematriisi ([Ladattava Excel](#)) toimii työkaluna materiaalivaatimusten selvittämisessä. Tuotematriisista selviää, asetetaanko tietyn kategorian rakennusmateriaalille vaatimuksia ja mitkä vaatimukset tuotetyyppejä koskevat. Tuotematriisi on luotu apuvälineeksi uudisrakennusten materiaalivaatimusten hahmottamiseksi ja seuraa sisällöltään kriteeridokumenttia.

Näin käytät tuotematriisia

- Hyödynnä tuotealueiden ja tuotetyyppien etsimisessä sarakkeiden yläreunasta löytyviä filttareita ja niissä olevia hakukenttiä.
- Sarake *SCDP* kertoo voiko kyseisen tuotetyypin tuotteita vakuuttaa Supply Chain Declaration Portal:ssa eli SCDP:ssä. Jos tuotetyypin kohdalla on rasti sarakkeessa *SCDP* tuotetyypin mukaiset tuotteet tulee vakuuttaa valmistajan toimesta SCDP:ssä.
- Sarake *Logbook* kertoo, merkitäänkö tuotetyypin mukaiset tuotteet hankkeen materiaalilokiin.
- Lopuista sarakkeista käy ilmi tuotetyyppejä koskevat vaatimukset. Merkintöjen selitykset on käyty läpi taulukon lopusta (rivit 371–395) löytyvässä osiossa *Definitions and descriptions*.

Tukeudu epäselvissä tapauksissa kriteeridokumenttiin tai käännä Ympäristömerkinnän asiantuntijan puoleen.

Product area	Product type	SCDP	Log
Sidosaineet ja laastit	Sementti		X
Sidosaineet ja laastit	Laastin sidosaineet		
Sidosaineet ja laastit	Kalkkituotteet	X	X
Sidosaineet ja laastit	Julkisivun pintarappauslaasti	X	X
Sidosaineet ja laastit	Kuivalaastit	X	X
Sidosaineet ja laastit	Märkälaastit	X	X
Sidosaineet ja laastit	Tulen- ja haponkestävät muurauslaastit	X	X
Sidosaineet ja laastit	Tasotemassat	X	X
Sidosaineet ja laastit	Muut sidosaineet ja laastit	X	X
Rakennusharkot ja täyteaineet	Betoniharkot		X
Rakennusharkot ja täyteaineet	Tiilit		X
Rakennusharkot ja täyteaineet	Kevytbetoni		X
Rakennusharkot ja täyteaineet	Kevytsoiharkot		
Rakennusharkot ja täyteaineet	Kevytsoihapaikat		
Rakennusharkot ja täyteaineet	Kevytsoira, irrallinen		
Rakennusharkot ja täyteaineet	Luonnonkivet		
Rakennusharkot ja täyteaineet	Betoniputket, tiiliiputket ja muut		
Rakennusharkot ja täyteaineet	Lasitiilit		
Rakennusharkot ja täyteaineet	Hiekka		
Rakennusharkot ja täyteaineet	Täyttömaa		
Rakennusharkot ja täyteaineet	Kalliomurske		
Rakennusharkot ja täyteaineet	Sora		
Rakennusharkot ja täyteaineet	Maatbetoniharkot		

6.2 Materiaaliloki

Vaatimuksessa O13 edellytetään, että rakennuksessa käytettävistä materiaaleista luodaan loki, jossa on ilmoitettu vähintään tuotteen nimi, valmistaja, tuotetyppi ja paikka rakennuksessa.

Yksi vaihtoehto materiaalilokin luomiselle on perinteinen Excel-taulukko, jonka pohjana voi halutessaan käyttää kotisivuiltamme löytyvää materiaalilokimallia. Vaikka loki luotaisiin manuaalisesti Excelissä, vakuutettuja tuotteita voi etsiä hakemusportaalin tuotehaun kautta.

Vaihtoehtoisesti materiaalilokin voi luoda sähköisesti Joutsenmerkin hakemusportaalissa. Huomioi kuitenkin, että hakemusportaalista ja sieltä löytyvän tuotehaun kautta pystyy poimimaan lokiin ainoastaan SCDP:hen vakuutettuja tuotteita, joten portaalissa luotua lokia tulee täydentää muilla kuin vakuutetuilla tuotteilla, kuten sellaisilla tuotteilla, joille ei aseteta uudisrakennusten kriteereissä materiaalivaatimuksia. Materiaalilokin luominen sähköisesti on kuvattu tarkemmin seuraavissa luvuissa.

Hankkeeseen osallistuvien tulee sopia käytännöt materiaalilokin luomista ja päivittämistä varten.

6.3 Tuotehaut ja materiaalilokin luominen sähköisesti

Materiaalivalmistajien SCDP:hen hyväksytysti vakuuttamat tuotteet on löydettävissä Joutsenmerkin hakemusportaalista kautta.

Hakemusportaalista tuotehaun kautta voi etsiä SCDP:hen vakuutettuja tuotteita sekä Joutsenmerkittyjä ja EU-ympäristömerkittyjä tuotteita.

Jos olet Joutsenmerkin hakija, dokumentoit hakemusta Joutsenmerkin hakemusportaalissa (NEP:ssä) ja haluat luoda materiaalilokin sähköisesti, seuraa ohjeita luvussa 6.3.1. Jos haluat ainoastaan tehdä tuotehakuja voit hakijana tehdä niitä joko hakemuksen kautta (luku 6.3.1.) tai käyttämällä muiden hankkeeseen osallistuvien tavoin Collections-toimintoa (luku 7.3.2.).

Jos olet Joutsenmerkittyyn hankkeeseen osallistuva arkkitehti, suunnittelija, aliurakoitsija tai muu vastaava taho, joka ei ole Joutsenmerkin hakija, seuraa ohjeita luvussa 6.3.2.

6.3.1 Materiaalilokin luominen ja tuotehakuun navigoiminen hakemuksen kautta (vain hakijat, joilla on portaalissa avoin hakemus)

Jos olet Joutsenmerkin hakijana päättänyt dokumentoida vaatimukset Joutsenmerkin hakemusportaalissa, pääset etsimään vakuutettuja tuotteita avoinna olevan hakemuksen kautta. Samalla voit kerätä vakuutetut tuotteet sähköiseksi materiaalilokiksi Lookup-toiminnon avulla.

Pääset tuotehakuun ja kasaamaan projektikohtaista materiaalilokkia seuraavasti: Kirjaudu sisään hakemusportaaliiin → Valitse ylävalikosta *Application* ja sitten *View Applications* → Valitse *hakemus/hanke*, jonka parissa työskentelet → Navigoi vaatimukseen O13 Logbook ja valitse sitten *Lookup*.

Vinkkejä tuotehakujen tekemiseen on koottu oppaan lukuun 6.3.3. Kun olet löytänyt tuotehausta haluamasi tuotteen, voit lisätä sen kohteen sähköiseen materiaalilokiin valitsemalla tuotteen ja klikkaamalla sitten *Update selected products*. Tuote tallentuu valittujen tuotteiden listaan, jonka saa näkyviin oikeasta laidasta löytyvällä *Show selected products* -painikkeelle.

Mikäli tuotteen käytölle on rajoituksia, on ne kirjattu sarakkeeseen *Specific Allowance*.

Logbook

Please find and select all the construction products used in the project's construction:

Select Country

☐ Denmark ☒ Finland ☐ Iceland ☐ Norway ☐ Sweden ☐ Outside the Nordics

Search for product name, type, area, GTIN, company or brandowner

baseflow

SEARCH

CLEAR

UPDATE SELECTED PRODUCTS

CLOSE

◀ SHOW SELECTED PRODUCTS (3)

Name	Company	Classification	Product Ar...	Product Ty...	Specific Allowance	Brand	Brandowner	Tradenam...
☒ weberfloor 4350 BaseFlow DK	Saint-Gobain Denmark A/S	Declaration of Items	Chemical pr...	Mortar	Only allowed for outdoor use.	weber	Saint-Gobai...	weberfloor 4...

6.3.2 Tuotehakuun navigoiminen Collection-toiminnon kautta (hankkeen muut osapuolet)

Esimerkiksi aliurakoitsijat, suunnittelijat ja arkkitehdit, jotka työskentelevät Joutsenmerkityn projektin parissa, voivat tehdä tuotehakuja Collection-toiminnon kautta. Collection-toiminnon avulla voi etsiä tuotteita, sekä luoda, tallentaa ja jakaa tuotekoelmia.

Jotta saat projektiin osallistuvana henkilönä pääsyn tuotehakuun, tulee Joutsenmerkin hakijan (/yhteyshenkilön) ilmoittaa Ympäristömerkinnälle tietosi:

- Nimi, sähköpostiosoite ja titteli
- Yrityksen nimi ja Y-tunnus
- Aika mihin saakka tunnukset tarvitaan / projektin kesto (kk/vuosi)

Kun olet saanut tunnukset, aloita ensin luomalla kokoelma, jos sellaista ei vielä ole luotu.

Kirjaudu sisään [hakemusportaaliin](#) → Valitse ylävalikosta *Collections* ja sitten uudestaan *Collections* → Mene kriteeriversion 4 mukaisiin kokoelmiin klikkaamalla *Go-to Collections Gen 4* → Klikkaa *Add Collection*, valitse kokoelman tyyppi ja anna sille nimi (esimerkiksi yrityksen, projektin ja/tai urakan nimi) → Tallenna ja klikkaa sitten *Update Collection* – olet nyt tuotehaussa ja voit etsiä Joutsenmerkin uudisrakennusten kriteeriversion 4 mukaan vakuutettuja tuotteita.

Kun kokoelma on luotu, pääset jatkossa tuotehakuun seuraavasti:

Kirjaudu sisään [hakemusportaaliin](#) → Valitse ylävalikosta *Collections* ja sitten uudestaan *Collections* → Mene kriteeriversion 4 mukaisiin kokoelmiin klikkaamalla *Go-to Collections Gen 4* → Valitse kokoelma/projekti, jonka parissa työskentelet → Klikkaa *Update Collection* – olet nyt tuotehaussa ja voit etsiä Joutsenmerkin uudisrakennusten kriteeriversion 4 mukaan vakuutettuja tuotteita.

Vinkkejä tuotehakujen tekemiseen on koottu oppaan lukuun 6.3.3. Kun olet löytänyt tuotehausta haluamasi tuotteen, voit lisätä sen kokoelmaasi valitsemalla tuotteen ja klikkaamalla sitten *Add to selected products*. Tuote tallentuu valittujen tuotteiden listaan, jonka saa näkyviin oikeasta laidasta löytyvällä *Show selected products* -painikkeelle.

Mikäli tuotteen käytölle on rajoituksia, on ne kirjattu sarakkeeseen *Specific Allowance*.

Edit Products

➔ SHOW SELECTED PRODUCTS (0)

COLLECTIONS ▶ UUSI

Select country

☐ Denmark ☒ Finland ☐ Iceland ☐ Norway ☐ Sweden ☐ Outside Nordic

Search for product name, area, type, GTIN, company or brandowner

baseflow

SEARCH

CLEAR

ADD TO SELECTED PRODUCTS

EDIT COLLECTION INFO

CLOSE

Search

SEARCH

Name	Company	Classification	Product Area	Product Type	Specific Allowance	Brand	Brandowner	Tradename DK	Tradename FI
☒ weberfloor 4350 BaseFlow DK	Saint-Gobain Denmark A/S	Declaration of Items	Chemical products	Mortar	Only allowed for outdoor use.	weber	Saint-Gobain Sweden AB	weberfloor 4350 BaseFlow DK	weberfloor 4350 BaseFlow DK

6.3.3 Vinkkejä tuotehakujen tekemiseen

Tuotehaun kautta voi etsiä ympäristömerkittyjä sekä uudisrakennusten materiaalivaatimukset täyttäviä (vakuutettuja) tuotteita.

Ympäristömerkityt ja vakuutetut tuotteet erottaa toisistaan seuraavien merkintöjen avulla (sarake: *Classification*):

- Declaration of Items = uudisrakennusten materiaalivaatimukset täyttävä tuote / vakuutettu tuote
- Nordic Swan Ecolabel = Joutsenmerkitty tuote
- EU Ecolabel = EU-ympäristömerkitty tuote

Valitsemalla tuotehaussa maaksi ”Finland” tulee hakutuloksiin ne tuotteet, joille valmistaja on ilmoittanut kaupanimen Suomeen. Hyväksytyjä tuotteita voi etsiä myös muiden Pohjoismaiden alta, sillä kaikki vakuutetut tuotteet ovat täyttäneet samat vaatimukset.

Hakuja voi tehdä esimerkiksi tuotteen valmistajan, tuotteen nimen tai tuotetyypin perusteella. Tuotehausta löytyvät tuotealueet ja tuotetyypit on listattu [täällä](#). Huomaa, että tietyn tuotealueen tai tuotetyypin tuotteita etsiessä tulee käyttää taulukosta löytyvää englanninkielistä termiä.

Lisäksi voit järjestää hakutuloksia sarakkeiden otsikoita klikkaamalla tai täsmentää hakua jatkohaulla.

6.3.4 Ympäristömerkittyjen tuotteiden etsiminen

Tuotehausta löytyvät materiaalivaatimukset täyttävien tuotteiden lisäksi myös ympäristömerkityt tuotteet eli tuotteet, joille on myönnetty Joutsenmerkki tai EU-ympäristömerkki Pohjoismaissa.

Jos haluat etsiä nimenomaan ympäristömerkittyjä tuotteita

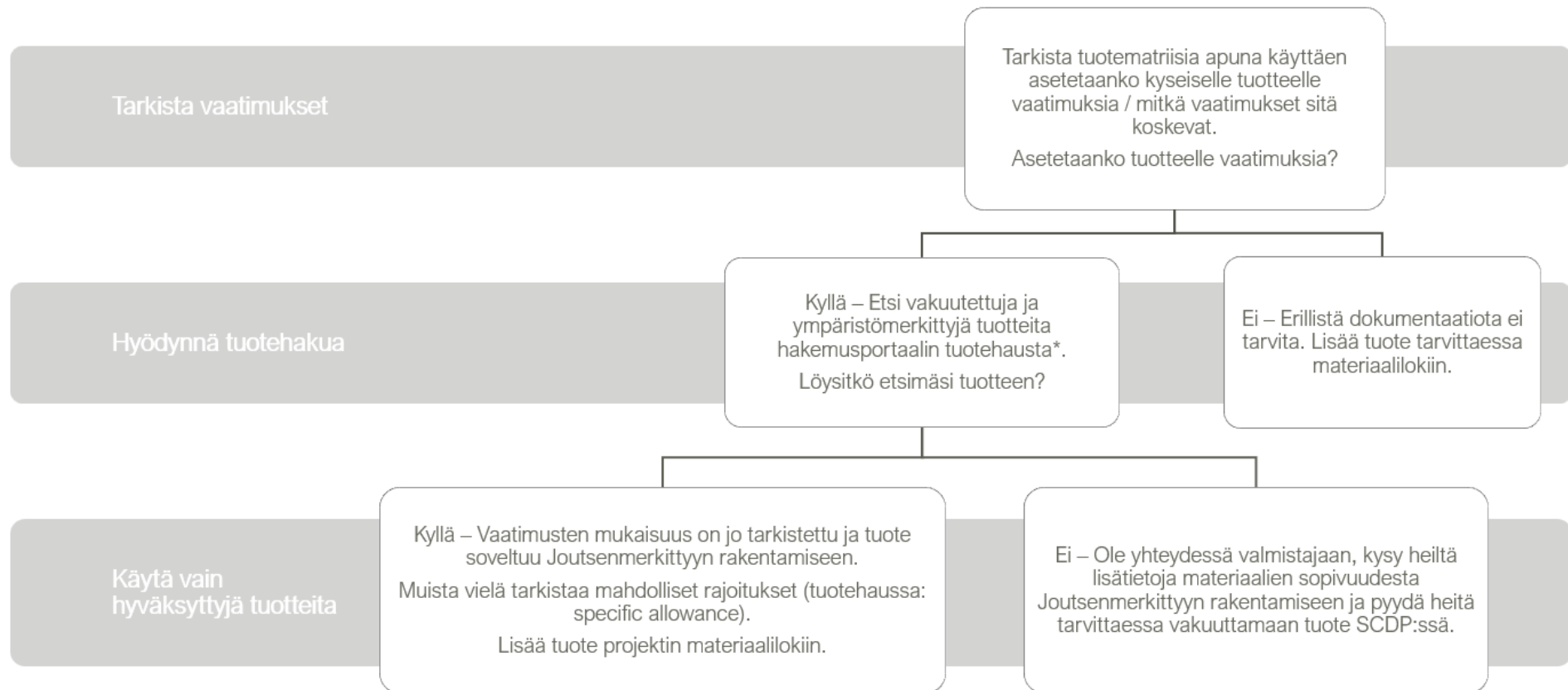
- Tee ensin haku tietylle tuotealueelle tai tuotetyypille (huomioi, että ympäristömerkittyjä tuotteita löytyy vain tietyistä tuotekategorioista)
- Järjestä tuotteet sen mukaan ovatko ne vakuutettuja (Declaration of Items) vai ympäristömerkittyjä (Nordic Swan Ecolabel tai EU Ecolabel) klikkaamalla saraketta ”Classification”

Hakemusportaalin tuotehaun lisäksi ympäristömerkityt tuotteet ovat löydettävissä merkkien kotisivuilta:

- [Joutsenmerkityt tuotteet rakentamiseen](#)
- [EU-ympäristömerkityt tuotteet - The EU Ecolabel Product Catalogue](#)

Ympäristömerkittyjen tuotteiden lupa on voimassa tuoteryhmän kriteerien voimassaolon ajan. Kun kriteerit uusitaan, on merkkiä haettava uudestaan. Jos tuotteiden valmistaja ei uusi lupaa on mahdollista, että aiemmin ympäristömerkitty tuote ei myöhemmin sitä enää ole. Jos tuotteella on tilaushetkellä ympäristömerkki, katsotaan tuotteen olevan ympäristömerkitty, vaikka lupa olisi mennyt pois voimasta tuotteen toimituksen hetkellä. Hakijan tulee tarvittaessa osoittaa, että on tilannut ympäristömerkityn tuotteen.

6.4 Näin etenet sopivien materiaalien etsimisessä - Yhteenveto

*Materiaalit, joille tarvitaan projektikohtainen dokumentaatio on merkitty tuotematriisiin lyhenteellä NEP ja ne löytyvät oppaan liitteestä 1. Kaikkia projektikohtaisen dokumentaation vaativia tuotteita ei löydy tuotehausta.

7 Usein kysyttyjä kysymyksiä

Missä menee materiaalivaatimusten raja? Mitkä tuotteet kuuluvat vaatimusten piiriin?

Kriteeridokumentin alussa on kuvattu materiaalivaatimusten yleinen laajuus ja lisäksi kussakin vaatimuksessa se, mitä materiaaleja kyseinen materiaalivaatimus koskee sekä ilmoitettu mahdolliset kriteerien mukaiset poikkeukset. Tuotematriisi on työkalu rakennusmateriaalien ja niitä koskevien vaatimusten hahmottamiseksi ja sitä voi käyttää apuna selvittämään kuuluuko tietty materiaali/tuotetyyppi vaatimusten piiriin ja jos, niin mitkä vaatimukset sitä koskevat.

Tuleeko Joutsenmerkityssä rakennuksessa käyttää vain Joutsenmerkittyjä tuotteita?

Ei, eikä se olisi mahdollistakaan, sillä Joutsenmerkittyjä tuotteita löytyy vain tietyistä tuoteryhmistä. Joutsenmerkityissä rakennuksissa käytettävien materiaalien on täytettävä uudisrakennusten kriteereissä materiaaleille asetetut vaatimukset. Uudisrakennusten materiaalivaatimukset täyttävä tuote ei siis tarkoita, että tuote olisi Joutsenmerkitty.

Joutsenmerkityistä ja EU-ympäristömerkityistä rakennustuotteista hakijan on mahdollista saada pisteitä vaatimuksessa P19 (huomioi myös O28).

Mitkä vaatimukset koskevat valmiselementtejä?

Elementtien sisältämät materiaalit tulee tarkastella materiaalien mukaan, eritellä materiaalilokiin ja vaatimusten mukaisuus varmistaa, ellei elementtiä ole vakuutettu kokonaisuudessaan SCDP:ssä. Esimerkiksi elementeissä olevan eristeen ja sähköasennusputkien tulee täyttää vaatimus O25 ja betonielementeissä käytetyn betonin vaatimus O7.

Tuotteelta löytyy M1-sertifikaatti. Onko tuote silloin ok?

M1-merkintä ei takaa Joutsenmerkin vaatimusten täyttymistä. Joutsenmerkin vaatimusten täytyminen on osoitettava kriteereissä esitetyllä tavalla.

Puutavara on PEFC- tai FSC-sertifioitua. Riittääkö se todistukseksi rajoitettujen puulajien vaatimukseen?

Joutsenmerkki kieltää tai rajoittaa tiettyjen puulajien käyttöä, vaikka puutavara olisi sertifioitua (esim. Euroopan ulkopuolelta tuleva Siperian lehtikuusi). Näin ollen PEFC- tai FSC-sertifikaatti ei riitä täyttämään rajoitettujen puulajien vaatimusta, vaan sen täytyminen on varmistettava erikseen.

Milloin puutavara on PEFC/FSC-sertifioitua?

Puutavara on sertifioitua vain, jos tuotteessa on PEFC- tai FSC-logo tai puutavaran toimittajalla on Chain of Custody (CoC)-sertifikaatti ja puutavaraerää koskevalla laskulla on ilmoitettu puutavaraerää koskevat sertifiointitiedot. Puutavaran toimittajalla tarkoitetaan toimitusketjun viimeistä toimittajaa, jolta puutavara ostetaan kohteeseen, joko urakoitsijan tai aliurakoitsijan toimesta.

Mitä tarkoittaa, jos puutavara on PEFC kontrolloitua (PEFC controlled)?

PEFC järjestelmä voi hyväksyä kontrolloiduksi puuksi tietyt edellytykset täyttävistä metsistä tulevan puutavaran, vaikka metsällä ei olisikaan PEFC-sertifiointia. PEFC controlled on siis eri asia kuin PEFC-sertifioitu. Kontrolloitua puuta ei näin ollen voi laskea mukaan sertifioidun puun määrään. Kontrolloitu puu täyttää Joutsenmerkin puutavaralle asettaman minimivaatimuksen ja sitä voidaan käyttää, kunhan sertifiointiprosentti koko projektin osalta ylittää 70%.

8 Linkit ja lähdeaineisto koottuna

- Joutsenmerkin hakemisen kannalta tärkeät dokumentit löytyvät Joutsenmerkin uudisrakennusten kriteerisivulta kohdasta Ohjeet ja dokumentit. Kriteerisivulta (<https://joutsenmerkki.fi/kriteerit/089-uudisrakennukset/>) löytyy:
 - Joutsenmerkin kriteerit uudisrakennuksille
 - Täytettävät liitteet
 - Kriteerien taustadokumentti
 - Tiedot maksuista
 - Oheisdokumentit:
 - Opas – Joutsenmerkin hakeminen uudisrakennuksille
 - Materiaalilokimalli
 - Supply Chain Declaration Portal - ohjeita materiaalitoimittajille (Yhteydenottolomake materiaalivalmistajille)
 - P19 Calculation (laskentataulukko ympäristömerkittyjen tuotteiden dokumentointia varten)
- Tuotematriisi: <https://www.supply-chain-declarations.org/4a8611/siteassets/supply-chain-declaration-portal/089-new-buildings/product-matrix-4.06.00.xlsx>

- Hakemusportaali (Nordic Ecolabelling Portal, NEP): <https://applications.nordic-ecolabel.org/en-US/SignIn>
- Hakemusportaalin tuotehausta löytyvät tuotealueet ja tuotetyypit: <https://www.supply-chain-declarations.org/4a58b4/siteassets/supply-chain-declaration-portal/089-new-buildings/areas-and-types-089-gen-4.xlsx>
- Ohjeet hakemuksen luomiseen hakemusportaalissa: <https://joutsenmerkki.fi/yrityksille/hakeminen/hakemusportaali/>
- Supply Chain Declaration Portal (SCDP): <https://declarations.nordic-ecolabel.org/>
- Tietoa Supply Chain Declaration Portaalista ja tuotteiden vakuuttamisesta: <https://www.supply-chain-declarations.org/new-buildings-089/>
- Joutsenmerkityt tuotteet: <https://joutsenmerkki.fi/tuotteet-ja-palvelut/>
- EU-ympäristömerkityt tuotteet: https://environmental-data.ec.europa.eu/ecolabel/product_list.html
- Tietoa energiatodistuksesta: <https://www.motiva.fi/ratkaisut/energiatodistusneuvonta>
 - Energiatodistusopas 2018: www.motiva.fi/wp-content/uploads/sites/2/2025/08/Energiatodistusopas-2018---Rakennuksen-energiatodistus-ja-E-luvun-maarittaminen.pdf
 - Asuinkerrostalon energiatodistusesimerkki: https://www.motiva.fi/files/16470/Energiatodistuksen_laadintaesimerkki_-_Uusi_kerrostalo.pdf
 - LTO-hyötysuhdelaskelma, laskentatyökalu: <http://www.ym.fi/download/noname/%7B-F0AC25C1-2FEF-4F5F-B9B9-2C54546BEF65%7D/133696>

Liite 1 – Projektikohtaisesti dokumentoitavat tuotteet ja materiaalit

Vaatus	Tuote/materiaali	Mitä tietoja toimitetaan
O5, P1	Energiatehokkaat kodinkoneet	Hakija toimittaa tuoteselosteen tai vastaavan, josta käy ilmi kodinkoneen malli ja energialuokka.
P2, P3	Energiatehokkaat ja vettä säästävät vesikalusteet	Hakija toimittaa energiasertifikaatin tai vastaavan, josta käy ilmi vesikalusteen vedenkulutus ja/tai energialuokka.
O7	Valmisbetoni ja elementeissä käytettävä betoni	Laskelma ja EPD, vähähiilisyysertifikaatti tai muu todistus, joka osoittaa käytetyn betonin vähähiilisyyden. Materiaalilokissa ilmoitetaan tuotenimen ohella myös betonilaatu.
O12, P15	Uudelleenkäytettävät rakennusmateriaalit	Mikäli kohteessa käytetään uudelleenkäytettyjä rakennustuotteita, näistä toimitetaan riskianalyysi ja tarvittaessa analyysitulokset.
O14, O15	Isosyanaattia sisältävät polyuretaani- ja palouretaanivaahdot ja kaksikomponenttiset epoksipohjaiset injektiohartsit, joille on annettu poikkeus kemiallisia tuotteita koskevissa vaatimuksissa O14 ja O15.	Liite "Chemical Products" ja käyttöturvallisuustiedote.
O21	Ne PVC-lattiat ja -listat, joille on annettu poikkeus vaatimuksessa O21.	Liite "Prohibited Substances".
O26	Vaatimuksessa O26 mainitut rakennustuotteet, joille ei ole muita vaatimuksia.	Hakija vakuuttaa vaatimuksen täyttymisen vapaamuotoisella dokumentilla tai vastaa tätä koskevaan kysymykseen hakemusportaalissa. Vaatimus kieltää pintakäsittelyt, joissa on nanopartikkeleita tai biosideja tarkoituksena luoda antimikrobinen tai antiviraalinen pinta tai vaikutus.
O29	Puutavara (myös rakennusaikainen)	Hakija täyttää liitteen "Prohibited and restricted tree species" koko hankkeelle tai vastaa tätä koskevaan kysymykseen hakemusportaalissa.
O30	Vaatimuksen O30 alle kuuluva puutavara	Hakija toimittaa jäljitettävyyssertifikaatin ja laskut/lähetteet, jossa on maininta sertifiointista.

